

Όνομα περιπτώσιολογικής μελέτης	Σύναψη δημόσιων συμβάσεων και απάτες σε σχέση με μετρητά κατά την κατασκευή αθλητικής εγκατάστασης πολλαπλών χρήσεων
Περιγραφή	<p>Σκοπός του έργου ήταν η κατασκευή μιας αθλητικής εγκατάστασης πολλαπλών χρήσεων με γενικό στόχο την παροχή σε νέους και παιδιά δραστηριοτήτων μετά το σχολείο και εκτός σχολείου οι οποίες θα μπορούσαν επίσης να συμβάλουν στη βελτίωση της υγείας και στην πρόληψη της κατάχρησης ουσιών. Το έργο περιλάμβανε τις ακόλουθες δραστηριότητες και αποτελέσματα:</p> <ul style="list-style-type: none"> - κατασκευή γηπέδου ποδοσφαίρου - κατασκευή τριών γηπέδων τένις - προώθηση του έργου - διαχείριση. <p>Η απάτη τελέστηκε κατά τη διάρκεια της υλοποίησης του έργου (Απρίλιος 2008 – Δεκέμβριος 2009).</p>
Σχετικό/-α ΕΔΕΤ	Κανένα ΕΔΕΤ δεν επηρεάστηκε. Το έργο χρηματοδοτήθηκε από επιχορηγήσεις του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου (ΕΟΧ) και της Νορβηγίας κατά τη διάρκεια των χρηματοδοτικών μηχανισμών 2004-2009.
Είδος παρατυπίας	<ul style="list-style-type: none"> - Απάτη στον τομέα της σύναψης δημόσιων συμβάσεων: σύγκρουση συμφερόντων, συντονισμός προσφορών, διόγκωση τιμών, μη συμμόρφωση των κατασκευαστικών εργασιών με τις προδιαγραφές της σύμβασης και την άδεια κατασκευής, ελλείποντες φάκελοι της διαδικασίας σύναψης συμβάσεων. - Απάτη σχετικά με τις πληρωμές τοις μετρητοίς: έλλειψη διαδρομής ελέγχου, πλαστογράφηση των αποσπασμάτων κίνησης τραπεζικών λογαριασμών.
Μηχανισμός αναφοράς	Μετά από καταγγελίες για απάτη, οι χορηγοί των επιχορηγήσεων του ΕΟΧ και της Νορβηγίας (δηλαδή τα Υπουργεία Εξωτερικών της Ισλανδίας, του Λιχτενστάιν και της Νορβηγίας) ζήτησαν από το γραφείο χρηματοδοτικού μηχανισμού τη διενέργεια κατασταλτικών ελέγχων. Οι έλεγχοι αποκάλυψαν αρκετές ελλείψεις και παρατυπίες, οι οποίες οδήγησαν τους χορηγούς να καταλήξουν στο συμπέρασμα ότι κατά τη διάρκεια του έργου υπήρξε πρόθεση και/ή τέλεση απάτης.
Αναφορά IMS	Όχι (Με βάση τα ευρήματα των κατασταλτικών ελέγχων, οι παρατυπίες και οι περιπτώσεις απάτης αναφέρθηκαν στους χορηγούς των επιχορηγήσεων του ΕΟΧ και της Νορβηγίας).
Κόκκινη/-ες σημαία/-ες	<p>Οι ενδείξεις και τα προειδοποιητικά σήματα απάτης που ήγειραν την υποψία ήταν τα εξής:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Σύναψη δημόσιων συμβάσεων: <ul style="list-style-type: none"> • Απόκλιση (τεχνική, ποσοτική και ποιοτική) μεταξύ των εργασιών που εκτελέστηκαν και των τεχνικών προδιαγραφών που ορίζονται στα έγγραφα του έργου, στην άδεια κατασκευής και στη σύμβαση κατασκευής του

	<p>έργου·</p> <ul style="list-style-type: none"> • Αποκλίσεις μεταξύ των δεικτών του έργου, των αποτελεσμάτων που αναφέρθηκαν και των πραγματικών αποτελεσμάτων του έργου· • Ελλείποντα έγγραφα στους φακέλους δημόσιων συμβάσεων· • Υποψήφιοι υπέβαλαν ακριβώς τις ίδιες προσφορές, δηλαδή με τα ίδια λάθη, τις ίδιες τιμές, τον ίδιο κατάλογο δομικών υλικών, τον ίδιο συνολικό προϋπολογισμό με το κόστος του έργου· • Η ίδια εταιρεία παρέδωσε τον σχεδιασμό του προϋπολογισμού του έργου κατά την υποβολή της αίτησης επιχορήγησης του έργου και αργότερα τις κατασκευαστικές εργασίες· • Διογκωμένες τιμές μονάδας για κατασκευαστικά υλικά και εξοπλισμό. <p>- Πληρωμές τοις μετρητοίς:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Έλλειψη διαδρομής ελέγχου όσον αφορά τις αναλήψεις μετρητών και τις πληρωμές.
<p>Περιγραφή της μεθόδου απάτης</p>	<p>Ο φορέας υλοποίησης του έργου επέφερε ποσοτικές και ποιοτικές αλλαγές στο έργο χωρίς την προηγούμενη έγκριση των χορηγών. Οι αλλαγές αυτές οδήγησαν σε αποκλίσεις μεταξύ του αρχικού σχεδίου υλοποίησης του έργου και του πράγματι κατασκευασθέντος έργου, και είχε αντίκτυπο στους δείκτες και τον προϋπολογισμό.</p> <p>Επιπλέον, υπήρξε συμπαιγνία μεταξύ των προσφερόντων σχετικά με την κατασκευή αθλητικής εγκατάστασης. Οι προσφορές δημιουργήθηκαν από το ίδιο πρόσωπο με τη χρήση εργαλείου λογισμικού (κυμαινόμενος συντελεστής) για την παροχή διαφορετικής (υψηλότερης) τιμής μιας από τις προσφορές με προσαρμογή των τιμών μονάδας. Άλλες μη αυτόματες παρεμβάσεις πραγματοποιήθηκαν σε αυτοματοποιημένους υπολογισμούς.</p> <p>Όσον αφορά μία από τις πληρωμές προς τον πάροχο υπηρεσιών που ήταν επιφορτισμένος με την κατασκευή της αθλητικής εγκατάστασης, πραγματοποιήθηκε τραπεζικό έμβασμα ύψους 60 000 EUR από τον τραπεζικό λογαριασμό του φορέα υλοποίησης του έργου στον λογαριασμό του παρόχου υπηρεσιών έναντι του τιμολογίου που εξέδωσε ο τελευταίος. Ωστόσο, η τράπεζα, για τους σκοπούς της έρευνας, εξέδωσε αντίγραφο της κίνησης του λογαριασμού σύμφωνα με το οποίο δεν πραγματοποιήθηκε μεταφορά κεφαλαίων αλλά ισόποση ανάληψη μετρητών. Το απόσπασμα κίνησης τραπεζικού λογαριασμού που υποβλήθηκε κατά την επαλήθευση της αίτησης πληρωμής ήταν πλαστό. Η κατάσταση που υπέβαλε ο φορέας υλοποίησης του έργου ήταν εντολή πληρωμής, η οποία δεν αποδεικνύει την εκτέλεση της πληρωμής. Ούτε ο φορέας</p>

	<p>υλοποίησης του έργου ούτε ο πάροχος υπηρεσιών ήταν σε θέση να αποδείξουν ότι η πληρωμή πράγματι εκτελέστηκε και εισπράχθηκε.</p>
<p>Πώς εντοπίστηκε η απάτη</p>	<p>Μετά από καταγγελίες για απάτη, οι χορηγοί των επιχορηγήσεων του ΕΟΧ και της Νορβηγίας (δηλαδή τα Υπουργεία Εξωτερικών της Ισλανδίας, του Λιχτενστάιν και της Νορβηγίας) ζήτησαν από το γραφείο χρηματοδοτικού μηχανισμού να ξεκινήσει κατασταλτικούς ελέγχους για το έργο. Το γραφείο χρηματοδοτικού μηχανισμού ανέθεσε υπεργολαβικά σε ελεγκτική εταιρεία τη διενέργεια των εν λόγω ελέγχων.</p> <p>Ο πρώτος κατασταλτικός έλεγχος κάλυπτε τρεις τομείς, δηλαδή τον δημοσιονομικό έλεγχο, τον έλεγχο της σύναψης δημόσιων συμβάσεων και τον έλεγχο των συστημάτων ελέγχου που σχετίζονται με τους δημοσιονομικούς ελέγχους. Τα κύρια ευρήματα που προέκυψαν ήταν τα εξής:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Αποκλίσεις μεταξύ των αποτελεσμάτων που αναφέρθηκαν και των πραγματικών αποτελεσμάτων του έργου. Ο φορέας υλοποίησης του έργου δεν πέτυχε τους δείκτες του έργου και ανέφερε ανακριβείς πληροφορίες στο σημείο επαφής. Επιπλέον, η τροποποίηση σχετικά με τα γήπεδα του τένις δεν ενσωματώθηκε στο σχέδιο υλοποίησης του έργου και μπορεί να θεωρηθεί μη εξουσιοδοτημένη τροποποίηση του έργου. - Ελλείποντα έγγραφα στους φακέλους δημόσιων συμβάσεων και έγγραφα που δεν γνωστοποιήθηκαν στους ελεγκτές. Οι προτάσεις δεν περιείχαν όλα τα επίσημα έγγραφα που απαιτούνταν από τους όρους αναφοράς. Επιπλέον, η ανάλυση κόστους για τα υλικά που επισυνάφθηκε στη σύμβαση του προσφέροντος 1 ήταν ακριβώς η ίδια με την εκτίμηση κόστους που καταρτίστηκε από τον προσφέροντα 2 για τους σκοπούς της διαδικασίας σύναψης δημόσιων συμβάσεων, δηλαδή αναφέρονταν οι ίδιες ακριβώς τιμές για τα συγκεκριμένα είδη. Οι τιμές αγοράς ορισμένου εξοπλισμού ήταν επίσης διογκωμένες. - Έπειτα από τον έλεγχο σημαντικών και/ή ασυνήθιστων συναλλαγών στους τραπεζικούς λογαριασμούς του φορέα υλοποίησης του έργου, ο έλεγχος ανέφερε ότι πολλές συναλλαγές του φορέα υλοποίησης του έργου πραγματοποιήθηκαν σε μετρητά — π.χ. ανάληψη μετρητών, πληρωμές τοις μετρητοίς, κατάθεση μετρητών. Δεν είναι δυνατόν να προσδιοριστεί ο σκοπός των εν λόγω αναλήψεων μετρητών χωρίς πρόσβαση στους αντίστοιχους λογαριασμούς. <p>Ο εν λόγω πρώτος έλεγχος αποτέλεσε τη βάση δεύτερου ελέγχου παρακολούθησης, στο πλαίσιο του οποίου το γραφείο χρηματοδοτικού μηχανισμού ζήτησε να επικεντρωθεί ο έλεγχος περισσότερο στα πορίσματα σχετικά με τη σύναψη δημόσιων</p>

συμβάσεων κατασκευαστικών εργασιών, τον τεχνικό έλεγχο των αθλητικών εγκαταστάσεων και τις πληρωμές τοις μετρητοίς. Πρόσθετα ευρήματα που προέκυψαν αφορούσαν:

- Η κατασκευή των γηπέδων του τένις και του γηπέδου ποδοσφαίρου δεν ήταν ποσοτικά (δηλ. ως προς το μέγεθος των γηπέδων) και ποιοτικά (δηλαδή ως προς το είδος των χρησιμοποιούμενων υλικών και του εξοπλισμού που αγοράστηκε) σύμφωνη με τη σύμβαση του έργου.
- Η τεκμηρίωση της σύναψης δημόσιων συμβάσεων δεν συντάχθηκε σύμφωνα με την τεκμηρίωση του έργου, η σύμβαση κατασκευής δεν συνάφθηκε σύμφωνα με την τεκμηρίωση του έργου, η σύμβαση για τις κατασκευαστικές εργασίες και η πραγματοποίηση των εργασιών δεν ήταν σύμφωνες με την άδεια κατασκευής, ενώ η περίοδος εγγύησης της σύμβασης ήταν συντομότερη από την απαιτούμενη από την εθνική νομοθεσία.
- Πλαστογραφήθηκε απόσπασμα κίνησης τραπεζικού λογαριασμού που βεβαιώνει τη μεταφορά ποσού άνω των 60 000 EUR από τον τραπεζικό λογαριασμό του έργου στον τραπεζικό λογαριασμό του συμβληθέντος κατασκευαστή. Το ποσό που αναφέρεται στο απόσπασμα κίνησης τραπεζικού λογαριασμού είχε αναληφθεί από τον λογαριασμό του έργου σε μετρητά. Στο πλαίσιο αυτό, ξεκίνησε παράλληλη έρευνα από την υπηρεσία καταπολέμησης της διαφθοράς του Υπουργείου Εσωτερικών.

Συνεπώς, μετά την απάτη και τη σοβαρότητα των παρατυπιών που εντοπίστηκαν από τους εν λόγω δύο κατασταλτικούς ελέγχους, οι χορηγοί αποφάσισαν να τερματίσουν το έργο και να ανακτήσουν ολόκληρο το ποσό της επιχορήγησης του έργου (668 184 EUR). Με βάση την υπόθεση, τέθηκαν σε εφαρμογή δράσεις παρακολούθησης:

- Ενίσχυση των ελέγχων επαλήθευσης των έργων με μεγαλύτερη έμφαση στην επαλήθευση της πραγματοποίησης των δαπανών·
- Προσθήκη ενισχυμένης ρήτρας ελέγχου σε όλες τις συμβάσεις επιχορήγησης με τους δικαιούχους. Αυτό σημαίνει ότι όλοι οι δικαιούχοι έχουν την υποχρέωση να διασφαλίζουν συμβατικά ότι κάθε ελεγκτικός φορέας θα έχει πρόσβαση στα έγγραφα όλων των προμηθευτών, συμπεριλαμβανομένων των λογιστικών στοιχείων·
- Διενεργήθηκε έλεγχος σε επίπεδο σύναψης δημόσιων συμβάσεων στη Σλοβακία για έργα που συγχρηματοδοτήθηκαν στο πλαίσιο των χρηματοδοτικών μηχανισμών 2004-2009·
- Βελτιώθηκαν τα συστήματα διαχείρισης και ελέγχου για τους επακόλουθους χρηματοδοτικούς μηχανισμούς 2009-2014, με έμφαση στις δημοσιονομικές επαληθεύσεις και τη σύναψη δημόσιων συμβάσεων.

Αδυναμίες που εντοπίστηκαν

Οι ελεγκτές πρότειναν να βελτιωθεί το σύστημα ελέγχου στο επίπεδο του σημείου επαφής όσον αφορά τις ακόλουθες πτυχές:

- Ενίσχυση των ελέγχων επαλήθευσης των έργων στο σημείο επαφής με μεγαλύτερη έμφαση στην επαλήθευση της πραγματοποίησης των δαπανών·
- Συνεκτίμηση των λεπτομερών πορισμάτων του ελέγχου και των συνεπειών των παρατυπιών που έχουν ήδη εντοπιστεί, ώστε να διερευνηθούν/επιθεωρηθούν ενδεχομένως περαιτέρω άλλα έργα προκειμένου να διαπιστωθεί εάν υπήρξε κατάχρηση κονδυλίων·
- Λήψη κατάλληλων μέτρων για τη λήψη αποφάσεων σχετικά με τις συνέπειες των παρατυπιών που εντοπίζονται και ενδέχεται να εντοπιστούν σε περίπτωση διεξοδικότερης επανεξέτασης.